

Videografia tinde să cucerească piața muzicală, comentează revista LE SPECTACLE DU MONDE (nr. 249) și își probează spusele cu foarte intensă difuzare a citorva noutăți: *Anotimpurile* de Vivaldi, solist, dirijor și comentator — Yehudi Menuhin; decoruri — Norman Peryman. „Iată o fericită împletire a muzicii, a textului și a imaginilor menită să sporească trăirea muzicală”. „Bejart — timpul în balet” este titlul altui film video care prilejuește „pătrunderea tainelor unuia dintre cei mai viguroși creatori ai dansului modern, urmărirea genezei unui balet pînă la prima sa reprezentație pe scena Théâtre de la Monnaie de la Bruxelles. O producție a operei din Leipzig, *Flautul fermecat*, sub bagheta lui Gert Bahner și baletul *Cenușăreasa* într-o excepțională viziune coregrafică semnată de Tom Schilling — un spectacol vivace, cu haz și farmec — sint două realizări video de prim rang.

LE NOUVEL OBSERVATEUR reține din gândurile dirijorului Carlo Maria Giulini, exprimate cu ocazia turneului filarmonicilor din Los Angeles la Paris (cu integrala lucrărilor orchestrale de Brahms): „O orchestră nu este un instrument cum se pretinde adesea. Ea este un ansamblu de existențe umane care trebuie să aducă cu sine în scenă experiența lor ca existențe umane... Dacă pentru muzică ar trebui să renunț la viața mea ca om, ca bărbat, aș înceta să fac muzică, pentru că fără experiență proprie cum să înțelegi ce au vrut să exprime geniile?”

În Franța — citim în aceeași revistă sub semnătura lui Maurice Fleuret — situația orchestrelor simfonice și a dirijorilor s-a degradat. Jean Claude Casadesus declară, după un ciclu de concerte Wagner susținute cu Orchestra națională pe care o conduce de cităva vreme: „80 de dirijori francezi sînt șomeri și nu se poate face nimic în anii următori pentru că, între altele, ne lipsesc orchestrele... avem de pildă flautiști și n-avem cordari; nimeni nu se gîndește aici la echilibrul necesar între nevoile țării și procesul de instruire și formare a instrumentiștilor”.

La Festivalul de la Bergamo, una din atracțiile recente ediției a fost — după cum comentează Duilio Courir în CORRIERE DELLA SERA — pianistul iugoslav Ivo Pogorelich, cel care a stîrnit interesul lumii muzicale în urma scandalului iscat de maniera sa interpretativă la concursul Chopin de la Varșovia. La Bergamo a cîntat sonate și preludii de Chopin precum și un capriciu și o baladă de Brahms. „Un cînt superb. Pogorelich știe să smulgă tastelor toată gama posibilă de nuanțe și culori sonore de la pianissimi cei mai neverosimili pînă la vulcanicele explozii de fortissimi. Pare un descendent direct al lui Horowitz... și totuși, pe alocuri, fantezia sa este prea descătușată, interpretările fiind extrem de personale”.

Cea de a 46-a ediție a Maiului muzical Florentin a fost inaugurată cu spectacolul *Tannhäuser* în regia

lui Klaus Michael Gruber, discipol al lui Georgio Strehler și sub bagheta bulgarului Emil Ceakarov. Tot în CORRIERE DELLA SERA, despre acest muzician cunoscut și la noi: „intens dinamic, cu forță de expresie, dar care n-a reușit să pună îndeajuns în evidență profunzimile muzicii wagneriene. Poate și pentru că în distribuție a figurat un singur interpret cu adevărat mare — Hermann Prey în rolul lui Wolfram”.

Opera din Zürich a deschis Festivalul de la Schwetzingen cu *Mitridate*, *Rè di Ponto* sub bagheta lui Harnoncourt, în regia lui J. P. Ponnelles. „Un spectacol — notează FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG — fidel spiritului estetic promovat la Zürich, care de altminteri a stîrnit îndelungi discuții, anume prin acel nou mod de a asculta, în care asincronismul este cuvînt de ordine, în care fiecare sunet este dinamizat. Harnoncourt promovează dicțiunea perfectă a muzicii. Urechea este silită să recepționeze concomitent diferitele planuri, ceea ce, atunci cînd este cizelat cu măiestrie, este minunat”.

Deși dispunînd doar de jumătate din bugetul anilor trecuți, festivalul de Mai de la Wiesbaden, comentează Gerhard Rohde în același cotidian vest-german, a reușit să ofere în deschidere spectacolele Operei din Neapole: *Somnambula* de Bellini și *Forța destinului* de Verdi. „Ceea ce bucură, mai cu seamă la acestea este dovada că opera ca atare înseamnă totuși întii de toate cînt și muzică și nu trăiește doar printr-o filtrare modernă a textului și prin inspirația regizorală. Viziunea regizorului Sandru Sequi estetizează acțiunea doar încorporînd-o perfect stilului muzicii. În rolul titular din *Somnambula* — Lucia Alberti, personalitate scenică veritabilă, atît datorită apariției ca atare, cît și unui glas perfect pus la punct, cu o coloratură de broderie, în același timp capabilă de maximă expresivitate gravă, dramatică. Pe scurt, o cîntăreață fenomenală în curs de rapidă afirmare”.

Două înregistrări pe disc datorate lui Glenn Gould sînt pe larg analizate de cunoscutul cronicar Gerhard R. Koch în FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, într-o cronică semnificativ intitulată „Sfîrșitul — un început nou”. Este vorba de *Variațiunile Goldberg*, înregistrate în 1955 (primul disc al lui Gould) și în 1981 (ultima sa înregistrare). „Prima înregistrare este singulară prin virtuozitatea sa extremă dar nu sportivă, prin care se realizează o transparență, o limpezime unică, cu irizații de umor chiar, dar și un prag al sfișierii interioare, de tăcere fără limită — variațiunea a 25-a —, de neînchipuit”. Ultima înregistrare „la care a purces cu intenția de a verifica corespondențele aritmetice între temă și variațiunile ei, prezintă aceeași miraculoasă agilitate și suplețe dar mai are ceva în plus: tema se desfășoară mai larg ca și cum fiecare sunet îl caută pe următorul în necunoscut; aria de la sfîrșit pare cuprinsă de sfîrșeala parcurgerii celor 30 de metamorfoze... Glenn Gould a reușit, printr-o modificare de tendință și schimbare de accent, să se înalțe pe sine și a conferit o calitate nouă acestui opus”.

Corina JIVA